

บทสรุปผู้บริหาร

การสำรวจการย้ายถิ่นของประชากร พ.ศ. 2568

สำนักงานสถิติแห่งชาติ ได้ดำเนินการสำรวจการย้ายถิ่นของประชากรเป็นประจำทุกปี โดยในปี พ.ศ. 2568 เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างตุลาคม - ธันวาคม เพื่อรวบรวมข้อมูลพื้นฐานด้านประชากรและสังคมของผู้ย้ายถิ่น เพื่อนำไปใช้ในการติดตามสถานการณ์การย้ายถิ่นของประชากร ซึ่งผลการสำรวจที่สำคัญสรุปได้ ดังนี้

1. จำนวนผู้ย้ายถิ่นและร้อยละของการย้ายถิ่น

ผลการสำรวจในปี 2568 พบว่า ผู้ย้ายถิ่น¹ มีจำนวน 6.32 แสนคน ลดลงจากปีที่ผ่านมา 1.67 แสนคน หรือลดลงจากร้อยละ 1.1 คิดเป็นร้อยละ 0.9 ของประชากรทั้งประเทศ (70.40 ล้านคน) โดยผู้ย้ายถิ่นในภาคกลางมากที่สุด 2.46 แสนคน (ร้อยละ 1.6) และภาคใต้ชายแดนมีผู้ย้ายถิ่นน้อยที่สุด 0.06 แสนคน (ร้อยละ 0.3)

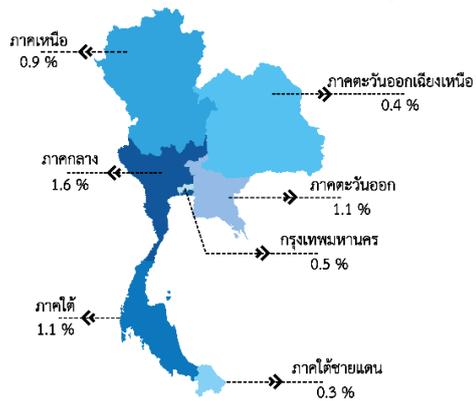
2. สาเหตุของการย้ายถิ่น

สำหรับสาเหตุของการย้ายถิ่น พบว่า ผู้ย้ายถิ่นด้วยสาเหตุด้านการงาน เช่น หางานทำ หน้าที่การงาน หรือต้องการเปลี่ยนงาน มีจำนวนมากที่สุด 2.37 แสนคน (ร้อยละ 37.6) ส่วนสาเหตุด้านครอบครัว เช่น ติดตามคนในครอบครัว และทำกิจกรรมครอบครัว จำนวน 1.08 แสนคน (ร้อยละ 17.0) และด้านอื่น ๆ ได้แก่ ย้ายที่อยู่อาศัย กลับภูมิลำเนา ศึกษาต่อ เป็นต้น มีจำนวน 2.87 แสนคน (ร้อยละ 45.4) ตามลำดับ

3. การมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน

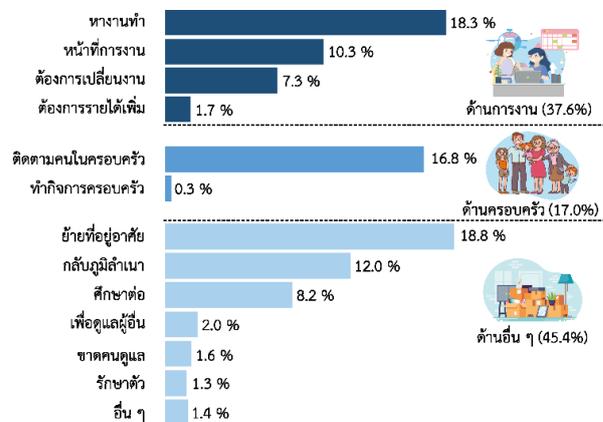
ผู้ย้ายถิ่นที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านที่อาศัยอยู่ปัจจุบันมีเพียงร้อยละ 19.3 นอกนั้นมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านจังหวัดอื่น ร้อยละ 40.9 และอยู่ภายในจังหวัดที่อยู่ปัจจุบัน ร้อยละ 22.5

ร้อยละของการย้ายถิ่น จำแนกตามภาคที่อยู่ในปัจจุบัน

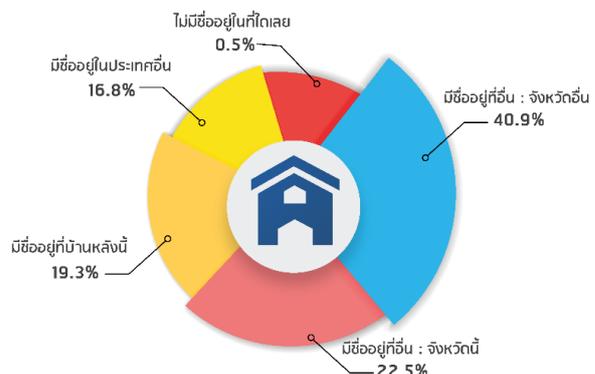

$$\text{ร้อยละของการย้ายถิ่นตามพื้นที่} = \frac{\text{จำนวนผู้ย้ายถิ่นในแต่ละพื้นที่} \times 100}{\text{จำนวนประชากรทั้งสิ้นในแต่ละพื้นที่}}$$

ร้อยละของผู้ย้ายถิ่น จำแนกตามสาเหตุของการย้ายถิ่น

ร้อยละของผู้ย้ายถิ่น จำแนกตามการมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน

¹ ผู้ย้ายถิ่น หมายถึง ผู้ที่ย้ายสถานที่อยู่อาศัยปกติจากเขตเทศบาลอื่นหรือ อบต. อื่น หรือจากประเทศอื่น ซึ่งเป็นที่อยู่อาศัยครั้งสุดท้ายมายังเขตเทศบาลหรืออบต. ซึ่งเป็นพื้นที่ที่อยู่ปัจจุบัน ในระหว่าง 1 ตุลาคม 2567 ถึง 30 กันยายน 2568

4. ประเภทและรูปแบบการย้ายถิ่น

ประเภทของการย้ายถิ่น สามารถแบ่งเป็น 3 ประเภท ซึ่งพบว่า จำนวนผู้ย้ายถิ่นภายในภาคเดียวกันมากกว่าผู้ย้ายถิ่นระหว่างภาค (3.61 แสนคน และ 2.21 แสนคน ตามลำดับ) และเป็นผู้ย้ายถิ่นที่ย้ายมาจากต่างประเทศ 0.50 แสนคน

จากจำนวนผู้ย้ายถิ่นภายในภาคเดียวกัน 3.61 แสนคนนั้น เป็นผู้ที่ย้ายถิ่นภายในจังหวัดจำนวน 2.76 แสนคน (ร้อยละ 43.7) และเป็นผู้ที่ย้ายถิ่นระหว่างจังหวัด จำนวน 0.85 แสนคน (ร้อยละ 13.4)

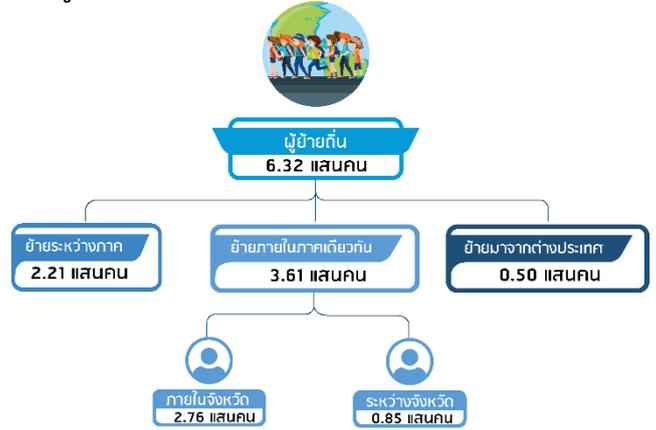
รูปแบบการย้ายถิ่น พบว่า ผู้ย้ายถิ่นส่วนใหญ่เป็นการย้ายถิ่นมาคนเดียว คิดเป็นร้อยละ 57.9 ของผู้ย้ายถิ่นทั้งหมด โดยรูปแบบการย้ายถิ่นในแต่ละภาคมีลักษณะใกล้เคียงกัน กล่าวคือ มากกว่าร้อยละ 50 เป็นการย้ายถิ่นมาคนเดียว ยกเว้นภาคตะวันออก ซึ่งมีการย้ายถิ่นเป็นการย้ายมาทั้งครัวเรือนสูงกว่าภาคอื่น ส่วนการย้ายมาบางส่วนของครัวเรือน พบมากในกรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 43.6 และ ร้อยละ 24.0 ตามลำดับ)

5. การย้ายถิ่นสุทธิ

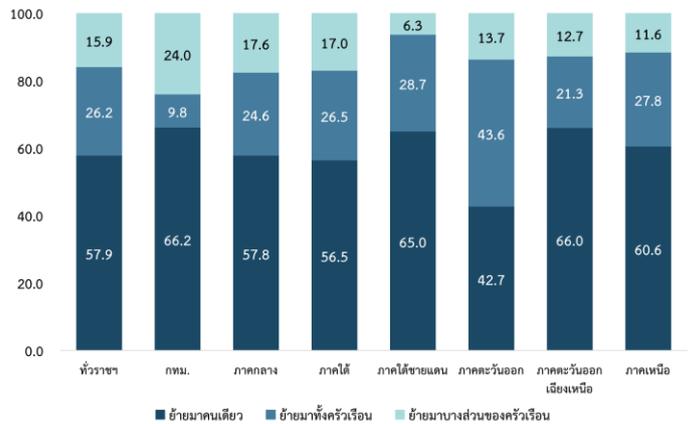
การย้ายถิ่นสุทธิ หมายถึง ค่าความแตกต่างระหว่างจำนวนผู้ย้ายถิ่นเข้าและจำนวนผู้ย้ายถิ่นออกของประชากรในพื้นที่ หากมีผู้ย้ายถิ่นเข้ามากกว่าผู้ย้ายถิ่นออก ร้อยละของการย้ายถิ่นสุทธิจะเป็นบวก หากมีผู้ย้ายถิ่นเข้าน้อยกว่าผู้ย้ายถิ่นออก ร้อยละของการย้ายถิ่นสุทธิจะเป็นลบ

จากการสำรวจ พบว่า ร้อยละของการย้ายถิ่นสุทธิของภาคกลาง ภาคเหนือ และภาคใต้ มีผลเป็นบวก (0.26 0.05 และ 0.03 ตามลำดับ) ในขณะที่ภาคใต้ชายแดน กรุงเทพมหานคร ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคตะวันออกมีทิศทางตรงกันข้าม คือมีอัตราการย้ายถิ่นสุทธิเป็นลบ (-0.35 -0.18 -0.09 และ -0.03 ตามลำดับ)

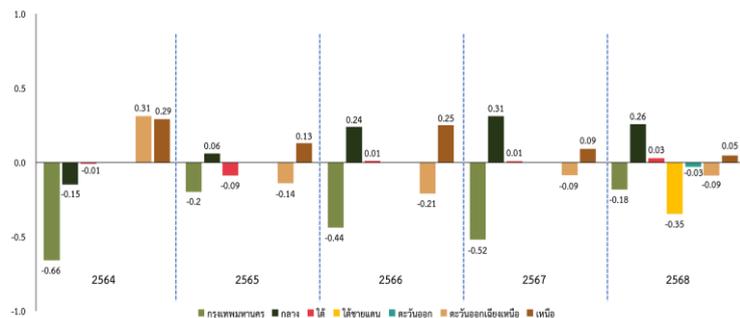
จำนวนผู้ย้ายถิ่น จำแนกตามประเภทของการย้ายถิ่น

ร้อยละของผู้ย้ายถิ่น จำแนกตามรูปแบบการย้ายถิ่น

ร้อยละของการย้ายถิ่นสุทธิ พ.ศ. 2564 – 2568

การย้ายถิ่นของประชากรในปี 2568 มีแนวโน้มลดลงจากปีก่อน อย่างไรก็ตามภาคกลางยังคงมีสัดส่วนผู้ย้ายถิ่นสูงสุด โดยเหตุผลด้านการทำงานเป็นหลัก ได้แก่ การหางาน การเปลี่ยนหน้าทำงาน และการเปลี่ยนงาน รูปแบบการย้ายถิ่นส่วนใหญ่เป็นการย้ายมาคนเดียว โดยเฉพาะในกรุงเทพมหานครและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่สำคัญ พบว่าผู้ย้ายถิ่นจำนวนมากไม่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านของจังหวัดที่ตนพำนักอยู่ในปัจจุบัน สะท้อนปัญหา “ประชากรแฝง” ซึ่งทำให้จำนวนประชากรไม่สอดคล้องกับจำนวนผู้อาศัยจริง โดยเฉพาะในเขตเมืองและเขตอุตสาหกรรม ส่งผลต่อการวางแผนบริการสาธารณสุข ที่อยู่อาศัย และสาธารณสุขที่อาจไม่เพียงพอต่อความต้องการจริง ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรกระจายแหล่งอุตสาหกรรม ธุรกิจ และกิจกรรมทางเศรษฐกิจไปยังภูมิภาค เพื่อลดการกระจุกตัวของประชากรแฝงในเขตเมือง ควบคู่กับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณสุขให้เพียงพอและเหมาะสมกับขนาดประชากรที่เพิ่มขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน